

Αγαπητοί φίλοι,

Θα ήθελα να ξεκινήσω την εισήγησή μου, αναγνωρίζοντας ότι η πρόσκληση που μου απευθύνετε οφείλεται σε δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι ότι γνωρίζετε πως θα σας καταθέσω μια διαφορετική εκτίμηση –ίσως αιρετική, θα πουν πολλοί-, μια κριτική εκτίμηση για την τρέχουσα πολιτική, για την κυρίαρχη πολιτική στην ΕΕ. Ο δεύτερος λόγος είναι γιατί εκπροσωπώ ένα κόμμα από την Ελλάδα, τη χώρα στην οποία, διά της τρόικας, εφαρμόστηκε το πιο βίαιο πρόγραμμα προσαρμογής που έχει εφαρμοστεί ποτέ στην Ευρώπη. Άκουσα πριν από λίγο τον κύριο Μπαρόζο, σχεδόν σε απολογητικό ύφος, να λέει ότι δεν ντρεπόμαστε για τα αποτελέσματα της προσπάθειάς μας να βγούμε από την κρίση. Δεν γνωρίζω αν πρέπει πράγματι κανείς να ντρέπεται, όμως σίγουρα δεν μπορεί κανείς να πανηγυρίζει ή να είναι περήφανος για τα αποτελέσματα αυτά.

Θέλω, λοιπόν, να ξεκινήσω από μια παραδοχή. Η κρίση είναι ακόμα εδώ. Κι όχι μόνο η κρίση είναι ακόμα εδώ, αλλά υποτροπιάζει, κάνει μεταστάσεις. Πέντε χρόνια παλεύουμε με την κρίση, αλλά δεν καταφέραμε να ξεφύγουμε από αυτήν. Η κρίση έχει φύγει από τις τράπεζες, έχει περάσει στην πραγματική οικονομία, και από την πραγματική οικονομία έχει περάσει πια στην κοινωνία, απειλεί την κοινωνική συνοχή, και η Ευρώπη βρίσκεται μπροστά σε μια τριπλή κρίση. Οικονομική, πολιτική, αλλά και κρίση του πολιτικού συστήματος, κρίση εμπιστοσύνης. Αυτό έδειξαν τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών, αυτό αποδεικνύει το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών της Ευρώπης δεν πιστεύει ότι εμείς εδώ που συζητάμε μπορούμε να δώσουμε μια αποτελεσματική λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, και γυρίζει την πλάτη στην πολιτική. Κι αυτό το βλέπουμε με την απειλητική άνοδο της λαϊκιστικής άκρας δεξιάς, αλλά και την απειλητική άνοδο του αντιευρωπαϊσμού. Αν σήμερα «ένα φάντασμα πλανιέται πάνω από την Ευρώπη» δεν είναι αυτό του κομμουνισμού, όπως έλεγε ο Μαρξ στο Κομμουνιστικό Μανιφέστο, αλλά της λαϊκιστικής, αντιευρωπαϊκής άκρας δεξιάς, είναι το φάντασμα του ευρωσκεπτικισμού και του αντιευρωπαϊσμού.

Επιτρέψτε μου να δώσω, σύντομα, κάποια στοιχεία για να τεκμηριώσω την αποτυχία του προγράμματος στην Ελλάδα. Μέσα σε μόλις τέσσερα χρόνια έχουμε μια πτώση του ΑΕΠ σχεδόν κατά το ¼, πράγμα πρωτοφανές για μια χώρα σε καιρό ειρήνης. Έχουμε επίσημη ανεργία που έχει φτάσει στο 28%, πράγμα επίσης απαράδεκτο για μια χώρα στην καρδιά της Ευρώπης, κι έχουμε ένα δημόσιο χρέος που, από το 126% του ΑΕΠ, σήμερα είναι στο 175% κι ανεβαίνει. Και ταυτόχρονα έχουμε μιας τεράστιας κλίμακας αποεπένδυση. Πιστεύω λοιπόν ότι, ξεκινώντας από την παραδοχή ότι το φάρμακο που δόθηκε στον ασθενή έχει επιδεινώσει την ασθένεια, πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι ότι το φάρμακο αυτό πρέπει να διακοπεί. Και πιστεύω ότι δικαίως οι περισσότεροι στην Ευρώπη λένε ότι και η τρόικα, ως θεσμός που έχει επιβληθεί στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, οφείλει να καταργηθεί.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι πρέπει να αλλάξουμε στρατηγική, κανείς δεν λέει – τουλάχιστον εμείς δεν λέμε- ότι πρέπει να επιστρέψουμε στην εποχή των μεγάλων ελλειμμάτων. Όμως, η επιμονή σε αυτό τον δρόμο, με δογματική και θρησκευτική προσήλωση, δεν οδηγεί πουθενά.

Πρώτον, πάρα πολύ απλά, διότι καμία χώρα, στη σύγχρονη οικονομική ιστορία, δεν μπορεί να ανταπεξέλθει σε ένα χρέος που πλησιάζει δυο φορές το ΑΕΠ της, που το ΑΕΠ της συρρικνώνεται διαρκώς, τη στιγμή που πρέπει να πληρώνει κατ' έτος πάνω από 10 δισεκατομμύρια σε τόκους, και να είναι υποχρεωμένη να έχει πλεονάσματα 4,5% που θα πηγαίνει στην αποπληρωμή του χρέους.

Πάρα πολύ απλά, μαθηματικά, με αυτά τα δεδομένα η ανάπτυξη δεν θα έρθει ποτέ. Και χωρίς ανάπτυξη δεν θα βγούμε από την κρίση. Όσο κι αν -κι εμείς- πιστεύουμε ότι υπάρχει πλούτος, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, όπου τα τελευταία χρόνια ο πλούτος ήταν ανέγγιχτος, και πρέπει αυτός ο πλούτος να φορολογηθεί, και μπορούμε να βρούμε πόρους, εντούτοις πρέπει να αποκτήσουμε την αντίληψη ότι πρέπει να παράξουμε πλούτο για να βγούμε από την κρίση. Και χωρίς ανάπτυξη δεν παράγεται πλούτος.

Δεύτερον, το πρόγραμμα των ιδιωτικοποιήσεων, που υποτίθεται ότι θα ήταν ένα από τα εργαλεία για να βγούμε από την κρίση, δεν μπορεί να αποδώσει σε συνθήκες αποεπένδυσης και υποτίμησης των αξιών. Υπολόγιζαν ότι θα βρούμε 50 δις από τις ιδιωτικοποιήσεις, έχουμε βρει 2,9 δις και στην καλύτερη περίπτωση, αν προχωρήσει το πρόγραμμα, θα βρούμε 9 δις.

Τρίτον, διαρθρωτικές αλλαγές. Οι διαρθρωτικές αλλαγές είναι στην αντίθετη κατεύθυνση από τις αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές. Δεν αντιμετωπίζουμε τις μεγάλες παθογένειες της ελληνικής οικονομίας: τη φοροδιαφυγή, το πελατειακό κράτος. Με δογματική προσήλωση προωθούνται αλλαγές που έχουν να κάνουν με την απελευθέρωση των απολύσεων, σε μια οικονομία που έχει σχεδόν 30% ανεργία. Εγώ πιστεύω ότι υπάρχουν πολλές δυνατότητες μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, όχι όμως στο πλαίσιο της δογματικής προσήλωσης στη λογική της λιτότητας, όχι στο τροϊκανό πλαίσιο. Η τρόικα απέτυχε, πρέπει να σταματήσει. Λύσεις υπάρχουν. Εδώ θέλω να θυμίσω το εξής: τον Ιούνιο του 2012, ο κύριος Μόντι πρότεινε η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών να γίνεται απευθείας από τον ESM, χωρίς να επιβαρύνονται τα δημόσια χρέη. Αυτή είναι μια πρόταση που, αν είχε προχωρήσει, τα πράγματα θα ήταν καλύτερα.

Σήμερα, λοιπόν, βρισκόμαστε μπροστά σε μια πραγματικότητα που την χαρακτηρίζει η στασιμότητα, ο κίνδυνος του αποπληθωρισμού, η διατήρηση μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών χρεών. Για να τα αντιμετωπίσουμε χρειαζόμαστε:

Πρώτον, μια θαρραλέα πολιτική από την ΕΚΤ, ποσοτικής χαλάρωσης. Οι προτάσεις Ντράγκι είναι για μας σε θετική κατεύθυνση, χρειάζονται όμως πολύ πιο ριζοσπαστικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Δεύτερον, χρειάζονται αναπτυξιακές πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο για να αντιμετωπιστεί η ύφεση, με διεύρυνση του ρόλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Τρίτον, χρειάζεται να λύσουμε –έπρεπε να είχαμε λύσει χτες, πριν από χρόνια, όταν ξεκίνησε η κρίση- το πρόβλημα του δημόσιου χρέους. Εμείς προτείνουμε μια ευρωπαϊκή λύση, ώστε να βρούμε μια βιώσιμη βάση, στη λογική της αμοιβαιοποίησης, στη λογική της Διάσκεψης του 1953 που αντιμετώπισε το χρέος της Γερμανίας, που ήταν μια κορυφαία στιγμή αλληλεγγύης για την Ευρώπη. Πρέπει

να ξαναβρούμε αυτές τις ιδρυτικές αξίες της Ευρώπης. Την αλληλεγγύη, τη δημοκρατία, την κοινωνική συνοχή.

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ